

بررسی تحلیلی سه دهه انقلاب اسلامی از منظر چالش‌ها، فرصت‌ها، تهدیدها و بحران‌ها

محمد رحیم عبوضی^۱

چکیده

انقلاب اسلامی ایران بی‌شک‌تاثیرات مهمی را هم در درون مرزهای ایران و هم در اقصی نقاط جهان به جای گذاشته است. امروزه انقلاب اسلامی پس از دوره پیروزی و تشکیل نظام جمهوری اسلامی سه دهه را پشت سر نهاده و در آستانه دهه چهارم قرار دارد. دهه‌ای که از آن با عنوان دهه "پیشرفت و عدالت" یاد می‌شود. لازمه برنامه ریزی و اقدام موفقیت آمیز در این دهه و نیز دهه‌های آتی، داشتن تحلیل و ارزیابی درست از مسائل، چالش‌ها و فرصت‌ها و تهدیدهای سه دهه گذشته می‌باشد. توجه به این دهه‌ها و بازخوانی آنها از آن جهت ضروری است که هر کدام از این دهه‌ها منشا پیدایش تغییرات و مسائل مهم و پایایی‌یافته اند که اثرات آنها در دهه‌های بعدی به وضوح مشاهده می‌شود و لذا جز با شناخت دقیق این تغییرات و مسائل و چالش‌های ناشی از آنها و نیز تهدیدها و فرصت‌های برآمده از چالش‌ها و میزان موفقیت در مدیریت تهدیدها و فرصت‌ها و بالتبع بحران‌ها و آسیب‌های وارده، نمی‌توان امروزه تصویر همه جانبه‌ای از نیازها و شرایط داشت. از همین روی مقاله حاضر بر آن است تا به ارائه فهرستی از مسائل پیش روی انقلاب اسلامی در حوزه‌های سیاسی، فرهنگی اجتماعی، اقتصادی، امنیتی و نظامی این سه دهه بپردازد و سپس تحلیلی از مهمترین چالش‌ها و تهدیدها و فرصت‌های برآمده از آنها ارائه دهد. طبیعتاً از آنجا که علل، ماهیت، اهداف و چالش‌ها مفاهیمی همبسته اند و چالش‌ها در نسبت با ماهیت و اهداف تعیین می‌گردد، نگارنده در پرداختن به چالش‌های این سه دهه بر همین اساس عمل خواهد کرد. لذا سؤال این است که چالش‌های سه دهه انقلاب چیست و چه فرصت و تهدید‌هایی برای جمهوری اسلامی ایجاد کرده است.

واژگان مهم: انقلاب اسلامی، چالش‌ها، فرصت‌ها، بحران، تهدید